

Newsletter Centrální harmonizační jednotky – první pololetí 2025

Zákon o řízení a kontrole veřejných financí

V červnu 2025 se završilo několikaleté úsilí Centrální harmonizační jednotky (CHJ) vedoucí k nahrazení stávajícího zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě, novým a modernějším právním předpisem. Kromě úspěšného dokončení samotného legislativního procesu považujeme rovněž za úspěch, že text návrhu zákona neprošel v rámci projednávání v Parlamentu ČR žádnou změnou. Pozměňovací návrhy, které byly v Poslanecké sněmovně předloženy, se týkaly pouze doplnění doprovodného změnového zákona.

Dne 10. července 2025 byl zákon č. 231/2025 Sb., o řízení a kontrole veřejných financí vyhlášen ve [Sbírce zákonů a mezinárodních smluv](#). Zákon o řízení a kontrole veřejných financí upravuje oblast řídicí kontroly, veřejnosprávní kontroly a auditu v orgánech veřejné správy a nahrazuje stávající zákon o finanční kontrole, a to s účinností od 1. ledna 2027.

Z pozice zpracovatele vnímáme změnu v legislativě spíše jako evoluční nežli revoluční. Zákon o řízení a kontrole veřejných financí nezavádí do systému finanční kontroly v České republice převratné nové prvky, ale v reakci na dlouhodobé potřeby a trendy tento systém zefektivňuje a dává orgánům veřejné správy možnost flexibilnějšího nastavení vlastních řídicích a kontrolních mechanismů se zohledněním podmínek a specifík jednotlivých organizací.

Změna některých nastavení ve vnitřních předpisech a možnost „ušít si“ systém řízení a kontroly přesněji na míru v konkrétním orgánu veřejné správy s sebou přirozeně nese i požadavky spojené s implementací zákona. Čas potřebný na implementaci zákonných změn je přitom nezbytný na obou stranách – jak na straně adresátů zákona, tedy orgánů veřejné správy, jejichž provozu se změny bezprostředně týkají, tak na straně gestora zákona, tedy Centrální harmonizační jednotky, která připravuje a vydává vzorové či další metodické materiály a realizuje vzdělávací akce. S ohledem na výše uvedené považujeme za velmi pozitivní, že namísto původně plánované roční legisvakanční lhůty (lhůty od platnosti do účinnosti nového zákona) byl zákon schválen již k červenci tohoto roku, čímž se období pro implementaci prodloužilo na přibližně rok a půl.

Metodické práce spojené s implementací zákona jsme v Centrální harmonizační jednotce již zahájili. Ještě před vyhlášením zákona ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv jsme uspořádali online prezentace nového zákona, kterých se celkem zúčastnilo přes 1 000 posluchačů. Dále jsme například společně s komunitou interních auditorů ve veřejné správě začali pořádat pravidelná metodická setkání a spustili jsme online platformu pro sdílení dobré praxe v oblasti interního auditu veřejné správy. Další kroky pro podporu správné implementace zákona budou ze strany Centrální harmonizační jednotky především tyto:

- do konce roku 2025 – aktualizace stávajících metodických pokynů a stanovisek CHJ, a
- v průběhu roku 2026 – intenzivní vzdělávací aktivity CHJ, vč. školicích akcí mimo Prahu.

Abychom mohli co nejvíce času a kapacity věnovat podpoře orgánů veřejné správy při implementaci nového zákona a v souladu se zásadou řádného finančního řízení směřující k ochraně a úspoře veřejných prostředků jsme se jako Centrální harmonizační jednotka rozhodli školit nový zákon výhradně napřímo, a tedy pro všechny orgány veřejné správy zdarma, nikoliv prostřednictvím soukromých vzdělávacích agentur. Byť tato forma s ohledem na rozpočtová omezení nás všech, Ministerstvo financí nevyjímaje, pravděpodobně nebude, co se týče technického zázemí a souvisejícího servisu tak komfortní, věříme že ji i tak oceníte a najdete si k nám cestu. Vzdělávací aktivity budou rozprostřeny v čase, území, v míře detailu projednávaných témat i v zaměření na jednotlivé skupiny

uživatelů zákona. Budou organizovány prezenčně, ale i online tak, aby žádný orgán veřejné správy nebyl připraven o možnost se zúčastnit z kapacitních důvodů. Naše kurzy a školení jsou řádně certifikovány a lze je tudíž vykazovat v rámci průběžného vzdělávání. O dalších našich plánech se dozvíte více pod nadpisem „Plány na podzim 2025“ a dále pak v newsletteru a katalogu školicích aktivit pro rok 2026, který budeme rozesílat na přelomu roku 2026/2026.

Kulaté stoly a pracovní skupiny vedené CHJ

Pravidelná diskuse s kolegy z kontrolních a auditních institucí ve formě kulatých stolů slouží ke sjednocování pohledu na metodiku a posuzování obdobných zjištění v rámci jednotlivých kontrol. Nejinak je tomu i při setkávání zástupců Ministerstva financí (Auditního orgánu a odboru Kontrola), s kolegy z Generálního finančního ředitelství a zástupci Nejvyššího kontrolního orgánu. V prvním pololetí se toto dvoudenní metodické setkání uskutečnilo již pošesté a tématem byla zejména porušení rozpočtové kázně spočívající v nenaplnění principů 3E při nakládání s veřejnými prostředky, a to včetně oblasti veřejného zadávání.

V gesci Centrální harmonizační jednotky v oblasti evropských fondů je pracovní skupina Kontrola audit a nesrovnalosti, která se zabývá hlavně aktuálními tématy naplnění prekluzivních lhůt ze strany kontrolních orgánů a aktualizací metodického pokynu Kontrola, konkrétně pak úpravami kontrolních listů veřejných zakázek. Dlouhodobě se tato skupina věnuje taktéž problematice zjednodušeného vykazování a financování nesouvisejícího s náklady, které bude pravděpodobně převažující formou financování v programovém období 2028 – 2035. V této oblasti jsou diskutovány nejvhodnější kontrolní postupy a zaměření předmětu kontrol tak, aby byl naplněn zejména požadavek evropské legislativy na co nejmenší administrativní zatížení kontrolovaných osob. Praxe je sdílena i se zástupci Ministerstva průmyslu a obchodu s ohledem na jejich roli metodické podpory u prostředků poskytovaných z Národního plánu obnovy.

Metodická činnost CHJ

V návaznosti na dříve aktualizovaný Metodický pokyn CHJ č. 5 „Statut interního auditu“ vydala Centrální harmonizační jednotka aktualizaci [Metodického pokynu CHJ č. 6 „Manuál interního auditu“](#) a [Metodického pokynu CHJ č. 20 „Program pro zajišťování a zvyšování kvality interního auditu“](#) – obě tyto aktualizace reflektují požadavky Globálních standardů interního auditu (vydávané IIA), které s účinností od ledna 2025 nahradily Mezinárodní standardy interního auditu. Dále byl vydán zcela nový [Metodický pokyn CHJ č. 28 „Etický kodex interních auditorů“](#), který v návaznosti na výše uvedené metodické pokyny slouží orgánům veřejné správy jako pomůcka při tvorbě vlastního etického kodexu zaměstnanců útvaru interního auditu, a to s ohledem na nutné vyšší etické standardy, které jsou základem důvěry v profesi interního auditu.

Centrální harmonizační jednotka dále vydala 5 obecných metodických stanovisek, a to:

- [Stanovisko CHJ č. 1/2025](#), které se vyjadřuje k problematice přezkoumávání hospodaření dobrovolných svazků obcí, které zahájily nebo ukončily svou činnost či vstoupily do likvidace v průběhu roku, anebo které v daném roce nevyvíjely žádnou činnost.
- [Stanovisko CHJ č. 2/2025](#), které v návaznosti na zařazení či nezařazení útvaru interního auditu do obecního úřadu pojednává o souvisejících možnostech plnění povinností zaměstnavatele ze strany obce vůči interním auditorům.
- [Stanovisko CHJ č. 3/2025](#), jehož předmětem je problematika zajišťování a zvyšování kvality interního auditu prostřednictvím supervize auditních zakázek u jednočlenných útvarů.

- [Stanovisko CHJ č. 4/2025](#) zabývající se postupem předběžné řídicí kontroly před vznikem závazku v souvislosti s rezervací peněžních prostředků ve státním rozpočtu.
- [Stanovisko CHJ č. 5/2025](#), které odpovídá na otázku, zda je možné vykonat přezkoumání hospodaření územního celku distančním způsobem.

Vzdělávací aktivity

V prvním pololetí jsme zintenzivnili naši školící aktivitu. Podařilo se nám uzavřít šňůru školení v oblasti finanční kontroly a specifik poskytování podpory dle rozpočtových pravidel pro územní samosprávné celky v posledních zbývajících krajích. Celkový počet školení vzrostl na 30 a proškoleno bylo celkem 2508 účastníků, z toho 706 se účastnilo prezenčně.

V průběhu jarních měsíců byla navázána spolupráce s Ministerstvem pro místní rozvoj, které poskytlo svůj portál veřejných zakázek a vlastní pracovní skupiny k rozšíření povědomí o našich školeních. Díky této spolupráci vznikly dvě specificky zaměřená školení na oblast naplňování principů 3E zejména pro zadavatele, kteří jsou zapojeni do platformy pro veřejné zadávání.

Spolupráce s Evropským úřadem pro boj proti podvodům (OLAF) a hlášení nesrovnalostí

Centrální kontaktní bod AFCOS (dále také „CKB AFCOS“) spolupracoval jako národní partner úřadu OLAF na jeho správních vyšetřováních. Zabezpečoval sběr prvotních podkladů pro vyhodnocení účelnosti zahájení nebo pokračování vyšetřování a dokumenty nebo doplňující informace potřebné pro další průběh vyšetřování OLAF. V první polovině roku 2025 spolupracoval CKB AFCOS, kromě starších probíhajících případů, také na třech nových vyšetřováních úřadu OLAF.

CKB AFCOS i v prvním pololetí roku 2025 zajišťoval hlášení nesrovnalostí úřadu OLAF. Celkový počet hlášení je srovnatelný s předchozími obdobími, avšak dochází k mírnému nárůstu případů klasifikovaných jako podezření na podvod či prokázaný podvod.

V rámci expertní skupiny COCOLAF Reporting and Analysis byla předána informace o provedeném auditu Evropského účetního dvora (ECA), který hodnotil data v systému IMS. Česká republika byla vyhodnocena mezi Top 3 státy se 100% úspěšností.

V průběhu roku 2025 rovněž pokračovala identifikace a reporting nových nesrovnalostí a aktualizace nesrovnalostí již nahlášených v rámci Národního plánu obnovy (dále jen NPO). Ve spolupráci s Delivery unit Ministerstva průmyslu a obchodu byly s účinností k 11. 8. 2025 aktualizovány metodické pokyny k implementaci NPO.

CKB AFCOS dále zaštiťuje oblast pravomocných rozsudků u případů, kde došlo k poškození finančních zájmů EU, tedy porušení ustanovení § 260 trestního zákoníku (zákon č. 40/2009 Sb.). O konkrétních pravomocných rozsudcích přímo informuje příslušná generální ředitelství Evropské komise a dále i kompetentní lokální kontaktní body AFCOS.

Dále pravidelně zpracovává analýzu těchto pravomocných rozsudků. Z analýzy zpracované v 1. pololetí roku 2025 vyplývá, že mezi oblastmi, ve kterých se nejvíce setkáváme s poškozením finančních zájmů EU, je oblast fiktivní pořizování zařízení, služeb, investic následované oblastí vzdělávání (zde se v poslední době začínají objevovat případy v oblasti předškolního vzdělávání) a dále oblastí nových pracovních příležitostí. Častěji se začínají objevovat i případy se zaměřením na životní prostředí. Můžeme také sledovat trend zvyšujícího se počtu nepodmíněných odsouzení fyzických osob a častěji dochází také k odsouzení právnických osob (zejména k zákazu činnosti).

Revize výdajů

Začátkem roku 2025 byla dokončena Revize výdajů v oblasti ICT. Její závěrečná zpráva přináší šest doporučení zaměřených na zlepšení řízení ICT na ministerstvech, a to zejména prostřednictvím sdílení dat, zkušeností a odborníků.

V průběhu celého prvního pololetí letošního roku probíhaly intenzivní práce na Revizi výdajů v oblasti regionální politiky, kterou naše oddělení připravovalo společně s Ministerstvem pro místní rozvoj. Revize byla dokončena během letních měsíců a jejím výstupem je sada návrhů, které se zaměřují na zefektivnění systému rozdělování národních dotací na regionální rozvoj. Po jejím ukončení nyní bude následovat analýza výdajů na pojištění majetku státu, jejímž cílem je prověřit možnosti úspor a vhodnějšího nastavení postupů v této oblasti.

Vedle revizí výdajů se oddělení věnovalo také dalším projektům. Zpracovalo například ex ante stanovisko k investičnímu záměru „Revitalizace území Těrlické vodní nádrže – cyklostezka II. etapa“, které se zaměřilo na posouzení udržitelnosti a přínosu plánovaných výdajů.

Plány na podzim 2025

Na podzim bude pokračovat školicí činnost z vydávaného [Vzdělávacího katalogu](#), zejména pak v oblasti metodické pomoci při poskytování dotací. V této oblasti bude svolána pracovní skupina pro poskytovatele národních dotací z řad ústředních orgánů, která bude obdobou pracovní skupiny Kontrola audit a nesrovnalosti v evropských fondech. Cílem je metodická podpora při sjednocování postupů uvnitř poskytovatelů se zacílením na plnění zásady řádného finančního řízení.

Nadále bude pokračovat metodická podpora v oblasti finanční kontroly, specificky pak v oblasti řídicí kontroly. Specificky zacíleny budou příspěvkové organizace územních samosprávných celků, typicky školy a předškolní zařízení, pro které bude vydán specifický metodický pokyn a realizována specifická školení. Pokračovat bude také snaha o sjednocování rozhodovací a kontrolní praxe, tentokrát za účasti Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Hlavními tématy k diskusi budou veřejné zakázky pravidelné povahy a specifika jejich posuzování u jednotlivých předmětů plnění.

Značnou část svých kapacit na podzim roku 2025 věnuje Centrální harmonizační jednotka revizi svých metodických pokynů a stanovisek a jejich aktualizaci v souladu s novým zákonem o řízení a kontrole veřejných financí tak, aby mohly být již od začátku roku 2026 v plném rozsahu k dispozici orgánům veřejné správy. Jelikož do konce roku 2026 bude stále v účinnosti stávající zákon o finanční kontrole, budou v tomto implementačním období na stránkách Ministerstva financí k dispozici kromě aktualizovaných verzí pokynů a stanovisek i verze stávající. Čtenářům v této souvislosti doporučujeme dbát zvýšený zřetel na verzi metodického materiálu, kterou k aplikaci stávajícího, či implementaci nového zákona používají.

Ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv bude vydána závazná část Globálních standardů interního auditu, jejichž dodržování bude s účinností zákona o řízení a kontrole veřejných financí od 1. 1. 2027 povinné.

CKB AFCOS plánuje podzimní seminář k ochraně finančních zájmů EU pro lokální kontaktní body sítě AFCOS. Lokální kontaktní body budou také proškoleny v práci s informačním systémem pro hlášení nesrovnalostí úřadu OLAF (IMS). Jako výstup z jednání pracovních skupin úřadu OLAF, kterých se CKB v průběhu roku účastnil, vznikly dva metodické dokumenty: Handbook on Reporting irregularities in shared management 2025 a Double funding in EU-funded projects, které budou rovněž zveřejněny během podzimu 2025.